

**Vrijheid geef
je samen door!**

**75 JAAR
VRJHEID**

Deze brochure is een uitgave van gemeente Hoeksche Waard. Met dank aan Stichting Oud-Puttershoek, Historische Vereniging 's-Gravendeel en Oudheidkundige vereniging Het land van Strijen voor het beschikbaar stellen van fotomateriaal.

Fietsroute

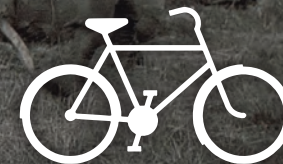
- in de voetsporen van de Canadezen -

36,5 kilometer

Verkorte route A: 24km

Verkorte route B: 25km

Fietsroute *in de voetsporen van de Canadezen*

Welkom op de fietsroute 'In de voetsporen van de Canadezen'. Een mooie route door het oostelijk deel van de Hoeksche Waard, uitgezet ter gelegenheid van 75 jaar vrijheid. Fiets langs de plaatsen waar onze Canadese bevrijders in 1945 hun bivak hadden opgeslagen en andere historische plekken. Maar liefst 17 infopunten vertellen u onderweg iets over een stukje Hoeksche Waardse geschiedenis dat tot nu toe wat onderbelicht is gebleven. Gaat u ook op de fiets de Canadezen achterna? Veel plezier!

Op 12 september 1944 zetten de eerste geallieerde troepen voet op Nederlandse bodem. Maar ons land, met name het westen, was niet zomaar bevrijd. Pas met de Duitse overgave op 4 mei 1945 kon ook in de Hoeksche Waard de Nederlandse vlag gehesen worden. Op 8 mei bereikten de eerste Canadese troepen de Hoeksche Waard.

 Daar begint ook deze fietstocht; op de af- en toerit van de voormalige Brug over de Oude Maas, in de volksmond de Barendrechtse Brug genoemd – Einde Boonsweg, Blaaksedijk/Heinenoord. U kunt hier eventueel ook uw auto parkeren. De fietsroute is voorzien van pijlen.

Infopunt 1	- Brug over de Oude Maas	4
Infopunt 2	- Jack Dawson Green	5
Infopunt 3	- (voormalige) Coöperatieve Suikerfabriek	6
Infopunt 4	- Canadezen aan de Oosthavenzijde	7
Infopunt 5	- Duitse militairen en hun munitie	8
Infopunt 6	- Hoeve Dordwijk 's-Gravendeel	9
Infopunt 7	- Nederlands Hervormde Kerk 's-Gravendeel	10
Infopunt 8	- Canadese 1st Field Regiment RCA	11
Infopunt 9	- Watertoren 's-Gravendeel	12
Infopunt 10	- De Wacht	13
Infopunt 11	- Bristol Blenheim	14
Infopunt 12	- Boompjesstraat Strijen	15
Infopunt 13	- Nederlandse militairen in 1940 op de Kaai	16
Infopunt 14	- Nederlands Hervormde Kerk Strijen	17
Infopunt 15	- Canadezen op de Langedam	18
Infopunt 16	- Oudeland van Strijen - Tony Ocelka	19
Infopunt 17	- V1 op de Dorpsstraat Maasdam	20
Verkorte route A	- vanuit 's-Gravendeel (24 km)	22
Verkorte route B	- vanuit Strijen (25 km)	22

Infopunt 1 – Brug over de Oude Maas

Coördinaat [51.826631,4.526744](#)

De toegangsweg naar de Hoeksche Waard voor de Canadezen vanuit Rotterdam: de Brug over de Oude Maas. Tijdens de oorlog was de brug voor de Duitsers een strategisch punt met controles en diverse luchtafweer. De brug verbond IJsselmonde en de Hoeksche Waard.

De brug is tussen 1885 en 1888 gebouwd. Vanaf mei 1897 reden ook de stoomtrams van de Rotterdamsche Tramweg Maatschappij (RTM) van Rotterdam naar de Hoeksche Waard over de brug.

De brug is in 1969 gesloopt en vervangen door de Heinenoordtunnel.

 Fiets in zuidelijke richting de Boonsweg af. Na 300 meter ziet u aan uw rechterkant het Jack Dawson Green monument (Infopunt 2).

Infopunt 2 – Jack Dawson Green

Coördinaat [51.825328,4.526524](#)

Het is 17 maart 1945. Twaalf Spitfires van het 603 Squadron vallen verschillende spoorwegen in Nederland aan, zodat de Duitsers er geen gebruik meer van kunnen maken. Eén van de piloten is de Australische adjudant-onderofficier Green. Tijdens de terugvlucht ziet Jack Dawson Green een militaire vrachtauto over de brug bij Barendrecht rijden en meldt dit. Hij duikt vrijwel meteen omlaag om aan te vallen. Vanaf de grond wordt hevig afweergeschut waargenomen.

De brug bij Barendrecht wordt beschermd door luchtafweergeschut van de Luftwaffe, waar zich op dat moment niemand van bewust is. Dit wordt Jack Dawson Green fataal. Op 18 maart 1945 wordt het lichaam van Jack met paard en wagen naar de Algemene Begraafplaats van Barendrecht gebracht.

 Fiets vanaf het monument voor Jack Dawson Green in noordelijke richting de oude oprit van de Barendrechtse Brug op. Aan het einde vindt u het oude bruggenhoofd met mooi uitzicht over de Oude Maas. Vervolg de route naar fietsknooppunt 34. Ga aan het einde van het Weegje linksaf, hier vindt u aan uw linkerzijde het terrein van de voormalige Suikerfabriek.

Infopunt 3 – (voormalige) Coöperatieve Suikerfabriek

Coördinaat [51.810372,4.561983](#)

Een aantal soldaten poseert bij hun voertuig, een Fordson WOT2, bij de Suikerfabriek in Puttershoek. De soldaten zijn waarschijnlijk van het Britse 126e (Middlesex) Light Anti-Aircraft Regiment. Dit regiment werd rond 10 mei aan de Royal Canadian Artillery toegevoegd.

Op 27 januari 1945 om 23.18 uur werd vanaf dit terrein de eerste V1 gelanceerd. De Vergeltungswaffe 1 was een onbemand straalvliegtuig met een pulserende straalmotor. Op een vooraf ingesteld tijdstip werd de brandstoftoevoer gestopt en dook het vliegtuig omlaag waarna bij de inslag de springkop explodeerde.

Het terrein van de Coöperatieve Suikerfabriek Puttershoek was vanaf 13 januari 1945 in handen van de Duitse Wehrmacht. De vliegende bom werd in de fabriekshallen van de Suikerunie in elkaar gezet. De V1 werd gelanceerd richting Antwerpen. De V1 lanceringsinstallatie bevond zich ten oosten van de oude schoorsteen.

 Vervolg de route naar fietsknooppunt 34 – Oosthavenzijde/ Zijdewinde.

Infopunt 4 – Canadezen aan de Oosthavenzijde

Coördinaat [51.806766,4.576878](#) en coördinaat [51.806312,4.578149](#)

Een gepantserde International half-track van het 3rd Field Regiment RCA staat geparkeerd aan de Oosthavenzijde in Puttershoek.
(Foto D-PTH bron St. Oud-Puttershoek)

Burgers en Canadese Soldaten bij het hoofdkwartier van de 3rd Field Regiment RCA aan Weverseinde/ Zijdewinde in Puttershoek.
(Foto A-PTH bron St. Oud-Puttershoek)

 Vervolg de route richting fietsknooppunt 34. Kijk na Schouteneinde 19 naar rechts tussen de bebouwing door; aan de overkant van de Vliet ligt Infopunt 5.

Infopunt 5 – Duitse militairen en hun munitie

Coördinaat [51.805763,4.576435](#)

Na de capitulatie verbleven er Duitse militairen in de (openbare) school van Puttershoek. Zij wachtten op orders van het geallieerde leger. Op deze foto zijn ze hun overschot aan munitie aan het vernietigen. De pastorie van de Nederlands Hervormde Kerk is inmiddels afgebroken en een stukje verder herbouwd.

 Na fietsknooppunt 34 route vervolgen richting fietsknooppunt 35 (Simonsdijk). Volg de Simonsdijk tot de T-splitsing en sla dan voor het rood-witte schrikbord rechts af (Ruitersdijk). Volg de Ruitersdijk tot aan de T-splitsing en sla dan links af (Molendijk). Ga op de Molendijk direct rechts de dijk af (Eerste Kruisweg). Volg deze weg tot aan de kruising N217/Provinciale weg. Ga linksaf het fietspad langs de N217 op. Ongeveer 50 meter na de 'infopunt-sticker' kom je bij het toegangshek van hoeve Dordwijk, het volgende infopunt.

Infopunt 6 – Hoeve Dordwijk 's-Gravendeel

Coördinaat [51.782574,4.599008](#)

In 1945 hadden tegenover boerderij Dordwijk verschillende batterijen hun bivak gemaakt (voor enkele dagen). Deze foto is gemaakt bij de hoeve.

 Vervolg de route en sla de tweede weg rechts in (Smidsweg). Vervolg de route tot aan de Nederlands Hervormde Kerk.

Infopunt 7 – Nederlands Hervormde Kerk 's-Gravendeel

Coördinaat [51.779319,4.616272](#)

De Nederlands Hervormde Kerk kreeg haar huidige vorm (een Grieks kruis) in 1905. De oude kerk was namelijk in 1904 geheel afgebrand. In de meidagen van 1940 werd tijdens gevechten de torenspits verwoest. De nieuwe torenspits werd in 1951 opgeleverd.

 U vervolgt de Smidsweg, deze gaat over in de Langestraat. Het volgende infopunt bevindt zich ter hoogte van nr. 16a.

Infopunt 8 – Canadese 1st Field Regiment RCA

Coördinaat [51.778844,4.617515](#)

Waar nu de kerk staat van de Oud Gereformeerde Gemeente stond vroeger de Christelijke school. Begin 1944 werd de school door de Duitsers gevorderd. De lessen vonden plaats in consistories, lege winkels en andere ruimtes.

Na de bevrijding werd de school het hoofdkwartier van de Binnenlandse Strijdkrachten. Vijandige 'elementen' werden er gevangen gehouden en later naar Oud-Beijerland overgebracht. Een Duitse Ortskommandant fietste op 5 mei 1945 door de Langestraat en ergerde zich aan de feestvierende mensen. Hij begon te schieten en verwondde een man.

 Vervolg de route, ga aan het einde van de weg rechtsaf (Alexanderstraat) en fiets de dijk op. Op de kruising slaat u links af (Schenkeltje). Vervolg de route onder langs de dijk (Schenkeltje). Aan het einde van de weg slaat u rechts af (Kilweg).

Infopunt 9 – Watertoren ‘s-Gravendeel

Coördinaat [51.774445,4.624709](#)

De watertoren is gebouwd in 1914 en is ontworpen door de architecten Visser en Smit. De watertoren heeft een hoogte van 35 meter en een waterreservoir van 200 m³.

De watertoren raakte tijdens de gevechten in de meidagen van 1940 zwaar beschadigd.

 Vervolg de route tot bij de kruising na de Kiltunnel. Ga hier verder op de knooppuntenroute naar knooppunt 36. Vervolg de route naar fietsknooppunt 37.

Infopunt 10 – De Wacht

Coördinaat, zeer vermoedelijk aan de Boemdijk [51°44'33.3"N 4°37'05.6"E](#)

Bij het buurtschap De Wacht bevond zich aan de Dordtse Kil een Nederlandse batterij. In de meidagen van 1940 vonden er felle gevechten plaats om de Moerdijkbruggen en het eiland van Dordrecht. De Moerdijkbruggen waren voor de Duitse bezetter van belang voor hun opmars naar het noorden. Dit kanon werd beschadigd. De foto is op 16 juni 1940 gemaakt.

 Vervolg de route en ga de eerste weg rechts na het viaduct van de hogesnelheidslijn (Meeuwoordseweg). U verlaat hier de knooppuntenroute. Aan het einde van de Meeuwoordseweg gaat u linksaf (Schenkeldijk). Vervolg de route naar knooppunt 37. Fiets hierna door naar knooppunt 29. Ga linksaf de Zuid-Kavelsedijk op. Rijd na de infopunt-sticker op de paal met de aanduiding 'fietspad' ongeveer 75 meter door.

Infopunt 11 – Bristol Blenheim

Coördinaat: [51.7366070,4.585592](#)

In de verte richting het zuidoosten ziet u de contouren van Strijensas. Infopunt 11 ligt in de grienden bij de haven van Strijensas en is onbereikbaar.

Graham Cooper Rolland werd op 5 augustus 1941 geplaatst in het 82 Squadron. Met deze eenheid steeg hij op in een Bristol Blenheim bommenwerper. Graham vertrok samen met Hugh

Clark en Ernest Bainbridge vanaf het RAF vliegveld Watton in Engeland voor hun eerste en laatste operationele vlucht. Op 12 augustus 1941 rond 12.30 uur stortte het vliegtuig neer bij Strijensas en op 14 augustus werden ze begraven op de begraafplaats in Strijensas. In 1946 zijn hun stoffelijke resten overgebracht naar de begraafplaats in Strijen.

 Vervolg de route naar knooppunt 38. Ga aan het einde van de Schenkeldijk – Strijen rechtsaf (Boompjesstraat). Hier bevindt zich het volgende infopunt.

Infopunt 12 – Boompjesstraat Strijen

Coördinaat: [51.742383,4.552516](#)

In de Boompjesstraat (en de Kerkstraat en Molenstraat) werden door de Duitse bezetter in februari 1945 tankversperringen opgericht. Deze versperringen bestonden uit (gevorderde) rioolbuizen. De versperringen werden neergezet omdat de bezetter vreesde voor een geallieerde invasie in West-Nederland via de Hoeksche Waard.

 Vervolg de route naar knooppunt 28. Voordat u linksaf de Kerkstraat in gaat, komt u bij Infopunt 13.

Infopunt 13 – Nederlandse militairen in 1940 op de Kaai

Coördinaat: [51.743094,4.553690](#)

Mobilisatie, april 1940. Op de foto zie je het Nederlandse 28e Regiment Infanterie dat Strijen binnen marcheert. Het 28e Regiment Infanterie was belast met de bewaking van het rivierenkruispunt Hollands Diep/Dordtse Kil.

In de openbare basisschool in Strijen was de 6e Batterij Lucht doelartillerie ondergebracht. Voor de zoeklichten was een eenheid aanwezig.

 Vervolg de route naar knooppunt 28. De route gaat door de Kerkstraat. Let op! Dit is een wandel- en fietsgebied. Houd rekening met de voetgangers, pas uw snelheid aan of loop tot aan de kerk.

Infopunt 14 – Nederlands Hervormde Kerk Strijen

Coördinaat: [51.744565,4.551227](#)

De Grote- of Sint Lambertuskerk is een zeer oude kerk, deels waarschijnlijk uit 1400. Maar het eigenlijke schip van de kerk is uit begin 1500. Onderstaande foto is vermoedelijk gemaakt op 8 mei 1945.

 Ga aan het einde van de Kerkstraat rechtsaf (Nieuwestraat). U verlaat hier de knooppuntenroute! Sla op de Y-splitsing rechts af (Oud-Bonaventurasedijk). Blijf de weg volgen, steek de Trambaan en de Broekseweg over en blijf doorrijden tot aan de Langedam. U rijdt de Langedam in tot aan Zorgboerderij Bonaventura (1,4 kilometer). De locatie van het infopunt bevindt zich tussen huisnummer 4 en 6.

Infopunt 15 – Canadezen op de Langedam

Coördinaat: [51.762709,4.579474](#)

Het kampement van de Canadezen was bij de boerderij van Troost. Op de foto's ziet u de Royal Canadian Artillery.

Op de rechter foto ziet u de Canadezen van de Royal Canadian Artillery aan de Langedam te Strijen.

(Bron Oudheidkundige vereniging Het land van Strijen)

Op de linker foto staan Canadese Chevrolet 3-ton vrachtwagens op een rij.

 Fiets terug naar de Oud-Bonaventurasedijk. Vervolg de route en ga bij de eerste mogelijkheid linksaf de dijk af (Cillaarswegje). Steek de Trambaan over en vervolg de route (Hoekseweg) tot de verkeerslichten. Kijk voordat u rechts af slaat naar de polder voor u: het Oudeland van Strijen.

Infopunt 16 – Oudeland van Strijen - Tony Ocelka

Coördinaat: [51.770714,4.546304](#)

Op 18 september 1944 om 14.30 uur maakt een Spitfire met de Tjechische piloot Tony Ocelka een noodlanding in het Oudeland bij Strijen en breekt bijna doormidden. Hij loopt een hoofdwond en een gebroken rib op en wordt door de Duitsers afgevoerd naar het Katholieke Ziekenhuis in Dordrecht.

 Bij de verkeerslichten gaat u rechtsaf richting Cillaarshoek/ Keizersdijk. Rijd verder over de Keizersdijk en houd op de Y-splitsing rechts aan (Gatsedijk).

Infopunt 17 – V1 op de Dorpsstraat Maasdam

Coördinaat: [51.782927,4.554035](#)

Toen de suikerfabriek in Puttershoek ingezet werd als lanceerinrichting voor de V1, kwam Maasdam in een gevarezone terecht. De V1's floten door de lucht en stortten ook weleens neer. Op 15 februari 1945 verwoestte een V1 het huis op Dorpsstraat B nr. 6 van de familie Kleinendorst.

Ook de veldwachterswoning aan Dorpsstraat 69 (B nr. 5) liep die dag schade op.

 Ga aan het einde van de Gatsedijk rechtsaf (Dorpsstraat – Maasdam).

>>> De verkorte route A (pagina 22) sluit hier weer aan.

 Volg route knooppunt 32. Vervolg de route naar fietsknooppunt 21. Rijd tot aan de kruising met de verkeerslichten bij Recreatieoord Binnenmaas. Ga bij de verkeerslichten rechtsaf (Provincialeweg N217 oversteken). Vervolg het fietspad richting Blaaksedijk. Blijf deze weg volgen. De Provincialeweg gaat over in de Boonsweg. U steekt de kruising 2x over). Vervolg de route tot fietsknooppunt 34/Monument Jack Dawson Green.

Einde fietsroute.

(Foto G. Barendregt, Maasdam)

Verkorte route A – vanuit 's-Gravendeel (24 km)

Fietst u liever een kortere route? Volg dan vanaf knooppunt 35 de route naar knooppunt 30. Pas op met het oversteken van de N217, dit is een zeer drukke weg. Na het viaduct van de hogesnelheidslijn fietst u rechtdoor (verlaat de knooppuntroute tot aan de rotonde bij Maasdam). Sla hier links af, houd aan het einde van het fietspad rechts aan ('s-Gravendeelseweg) en pak de route op vanaf knooppunt 32.

Zie vervolgroute onder de foto van Infopunt 17.

Verkorte route B – vanuit Strijen (25 km)

Start de route vanaf Infopunt 14 Nederlands Hervormde Kerk Strijen. Tot aan Infopunt 17 V1 op de Dorpsstraat in Maasdam.

Aan het einde van de Dorpsstraat in Maasdam gaat u rechtsaf. Volg het fietspad langs de 's-Gravendeelseweg. Ga in de bocht het fietspad op – rechtdoor.

Steek bij de rotonde over en ga dan rechtsaf. Volg het fietspad langs de N217. Ga onder het viaduct van de hogesnelheidslijn door en blijf de weg volgen. Aan de rechterkant ziet u Hoeve Dordwijk. Bij Infopunt 6 Hoeve Dordwijk neemt u de beschreven route weer op tot aan Infopunt 14 Nederlands Hervormde Kerk Strijen.

